



JUDECĂTORIA ORHEI



Republica Moldova, MD-3505, mun. Orhei, str. Vasile Mahu, nr.135
email: jor@justice.md, Tel. +373 (235) 20 437, Fax. + 373 (235) 20 736
<https://jor.instante.justice.md/>

Scrisoare de expediere

Nr. 6612 din 14.10. 2025

1) Curtea Constituțională a Republicii Moldova mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28

Prin prezenta, Judecătoria Orhei, sediul Central, Vă expediază conform competenței, sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată de către dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 131 alin. 6 din Legea insolvențabilității,

Anexă:

- Încheierea nr. 2i-9/2021 din 07 octombrie 2025 pe 4 file.
- Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 2 file.
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 5 file.

În total: 11 file (Unsprezece) file

Președintele interimar al
Judecătoriei Orhei

Veronica CUPCEA

09:10



Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Biroul Asociați de Avocați JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnacitodor95@gmail.com,
tel: +37369609869



Moldovan Bar Association
Associated Law Office JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnacitodor95@gmail.com,
tel: +37369609869

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

**Autorul sesizării: Avocat Buhnaci Tudor
din cadrul BAA „JUST DEBIT”**

**Funcția: Reprezentantul reprezentantului
debitorului GȚ “Rusu Mihai Ivan” - Rusu Mihai Ivan**

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității textului / sintagmei: „*Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garanți care au depus opoziția, a administratorului insolvabilității/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției*” din articolul 131 alin. (6) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

2. Declararea drept neconstituțional al textului / sintagmei: „Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garanți care au depus opoziția, a administratorului insolvabilității/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției” din articolul 131 alin. (6) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătorei Judecătoria Orhei, sediul Central se află în examinare - opoziția la evaluarea și vânzarea bunurilor din masa debitoare a debitorului GT „Rusu Mihai Ivan”, incluse în lotul nr. 2 - terenurile agricole din s. Cușmirca, r. Șoldănești, înaintată de către reprezentantul debitorului Rusu Mihai, în cauza civilă intentată față de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan” (codul fiscal-35911881, cu sediul în satul Cușmirca raionul Șoldănești).

Conform art. 131 alin. (6) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 “(6) Debitorul, creditorii garanți, creditorii chirografari și administratorul insolvabilității/lichidatorul pot face opoziție, la vânzarea bunului, în fața instanței de insolvabilitate. Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garanți care au depus opoziția, a administratorului insolvabilității/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției. Neprezentarea părților la data citată nu împiedică instanța să examineze cauza. Pe marginea opoziției, instanța de insolvabilitate emite o încheiere, care poate fi contestată cu recurs numai de părțile vizate în ea. Dacă admite opoziția, instanța de judecată, ținând seama de obiectul acesteia, va modifica ori anula, după caz, metoda, maniera, condițiile, sarcinile, prețul, locul sau data vânzării bunurilor grevate cu garanții, informând de îndată administratorul insolvabilității/lichidatorul, care este obligat să se conformeze măsurilor luate sau dispuse de instanța de insolvabilitate.”

Respectiv, la soluționarea opoziției la evaluarea și vânzarea bunurilor din masa debitoare a debitorului GT „Rusu Mihai Ivan”, incluse în lotul nr. 2 - terenurile agricole din s. Cușmirca, r. Șoldănești, înaintată de către reprezentantul debitorului Rusu Mihai, în cauza civilă intentată față de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan” (codul fiscal-35911881, cu sediul în satul Cușmirca raionul Șoldănești), instanța de judecată (insolvabilitate) urmează să aplice prevederile art. 131 alin. (6) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, constituționalitatea cărora reprezentantul d-lui Rusu Mihail Ivan - avocatul Buhnaci Tudor le contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității textului / sintagmei: „*Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garanți care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției*” din articolul 131 alin. (6) a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, normele contestate ca neconstituționale fiind următoarele:

Articolul 131. Procedura de valorificare a bunurilor grevate cu garanții

(6) Debitorul, creditorii garanți, creditorii chirografari și administratorul insolvenței/lichidatorul pot face opoziție, la vânzarea bunului, în fața instanței de insolvență. *Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garanți care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției.* Neprezentarea părților la data citată nu împiedică instanța să examineze cauza. Pe marginea opoziției, instanța de insolvență emite o încheiere, care poate fi contestată cu recurs numai de părțile vizate în ea. Dacă admite opoziția, instanța de judecată, ținând seama de obiectul acesteia, va modifica ori anula, după caz, metoda, maniera, condițiile, sarcinile, prețul, locul sau data vânzării bunurilor grevate cu garanții, informând de îndată administratorul insolvenței/lichidatorul, care este obligat să se conformeze măsurilor luate sau dispuse de instanța de insolvență.

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului

internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sun următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se înfăptuiește pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Articolul 27 Disponibilitatea în drepturi a participanților la proces

(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

(2) Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Textul contestat din art. 131 alin. (6) al Legii insolvenței, în măsura în care impune judecarea opoziției „cu citarea creditorilor garanți care au depus opoziția, a administratorului/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției”, încalcă exigențele constituționale ale accesului efectiv la justiție și ale dreptului la apărare, denaturează principiul contradictorialității și al egalității armelor, afectează calitatea legii și rupe proporționalitatea dintre celeritatea procedurii și garanțiile unui proces echitabil.

Din perspectiva art. 20 și art. 26 din Constituție, coroborate cu art. 6 și 13 din Convenție, norma procedurală trebuie să asigure nu o simplă formalitate a accesului, ci efectivitatea sa, adică posibilitatea reală ca partea vizată să fie informată în timp util, să fie citată fără ambiguități și să dispună de intervalul minim rezonabil pentru a-și organiza apărarea, a propune probe, inclusiv expertize, și a dezbate contradictoriu problema prețului, metodei, condițiilor și calendarului vânzării.

Or, sintagma criticată este viciată în chiar arhitectura ei normativă: deși alineatul precedent consacră titulari multipli ai opoziției – debitorul, creditorii garanți, creditorii chirografari și administratorul/lichidatorul –, fraza atacată instituie un

regim restrictiv și inegal de citare, favorizând expres doar creditorii garantați care au depus opoziția, împreună cu administratorul/lichidatorul, și transformând citarea reprezentantului debitorului într-o opțiune condiționată „după caz”, iar pe creditorii chirografari – deși pot formula opoziție – în absenți normativi. Această selecție normativă a participanților indispensabili audierii produce o discriminare procesuală lipsită de justificare obiectivă și rezonabilă și goleşte de conținut dreptul celui ce a sesizat instanța – fie debitor, fie creditor chirografar – de a fi, în aceeași instanță, parte efectivă a propriului demers, încălcând egalitatea în drepturile procedurale, contradictorialitatea (*audi alteram partem*) și exigențele imparțialității funcționale ale instanței. Mai mult, sintagma „după caz” privind citarea reprezentantului debitorului, plasată în contextul unei opoziții care poate fi chiar a debitorului, creează un spațiu de impredictibilitate și arbitrarie incompatibil cu standardul de calitate a legii: accesibilitate, claritate, previzibilitate. O lege procesuală care permite interpretări divergente cu privire la însuși prezența în ședință a autorului opoziției nu este o lege care „reglementează” exercițiul unui drept fundamental, ci una care îl vulnerabilizează.

În aceeași logică, obligativitatea judecării în **„cel mult 2 săptămâni”** de la primirea opoziției, fără niciun corectiv normativ pentru cauze complexe și fără a integra garanțiile minime ale timpului suficient pentru pregătirea apărării, transformă celeritatea – justificată în materie de insolvabilitate – într-un scop în sine, contrar art. 54 din Constituție: restrângerea dreptului la apărare și a accesului la justiție trebuie să fie nu doar prevăzută de lege, ci necesară, adecvată și proporțională.

Termenul rigid de 14 zile, aplicat mecanic unor litigii ce privesc evaluări, metode de valorificare, sarcini reale, condiții și prețuri – adesea necesitând expertize tehnice, comparații de piață, administrarea de înscrisuri din partea terților, audierea administratorului și a creditorilor afectați – riscă să nu fie un „termen rezonabil” în sensul art. 6 par. 1 CEDO, ci un termen insuficient care suprimă, în fapt, posibilitatea părților de a obține o judecată echitabilă.

În speța privind opoziția formulată în dosarul gospodăriei țărănești „Rusu Mihai Ivan” asupra lotului nr. 2 – terenuri agricole din s. Cușmirca, r. Șoldănești –, caracterul tehnic al discuției (raport de evaluare, parametri de piață, condiții de vânzare, eventuale sarcini sau vicii ale bunului) cere timp util pentru consultarea unui expert independent, pentru pregătirea apărărilor și pentru convocarea tuturor părților cu interes legitim; impunerea unei audieri în două săptămâni, cu o citare selectivă ce poate exclude chiar autorul opoziției dacă nu este „după caz”, diluează contradictorialitatea într-o simplă aparență.

Lex specialis în materia insolvabilității nu poate deroga de la nucleul dur al garanțiilor art. 20 și art. 26 din Constituție: a accelera vânzarea fără a asigura participarea efectivă a tuturor titularilor opoziției și timpul rezonabil pentru apărare echivalează cu a privilegia finalitatea economică în detrimentul statului de drept.

Nici rațiunea protejării valorii bunurilor din masa debitoare și a interesului creditului nu poate legitima o normă care instituie o ierarhie procesuală a creditorilor în faza opoziției, plasând creditorii garantați într-o poziție privilegiată de prezență obligatorie, iar pe chirografari – deși pot fi la fel de afectați de metoda sau prețul vânzării – într-o zonă de tăcere normativă; o asemenea preferință

procedurală fără garanții compensatorii rupe egalitatea armelor și compromite aparența de imparțialitate, în sensul că instanța este constrânsă să audieze sistematic doar o parte a spectrului intereselor concurente.

Standardul convențional al efectivității remediei (art. 13 CEDO) pretinde nu existența simbolică a unei căi, ci posibilitatea reală de a o utiliza cu șanse de succes, or, lipsa obligației de citare pentru toți autorii opoziției și constrângerea temporală rigidă transformă opoziția într-un remediu precar, mai degrabă formal, în contradicție cu rolul său corectiv în materia valorificării bunurilor grevate.

Nici principiul publicității ședinței, menționat în text, nu salvează norma: publicitatea este o garanție de transparență, dar nu poate compensa deficitul de contradictorialitate și de egalitate a părților, deoarece un proces public, dar fără părțile indispensabile sau fără timp de apărare, rămâne un proces inechitabil.

În final, din perspectiva calității legii, utilizarea formulei „după caz” în privința citării reprezentantului debitorului, alăturată omisiunii totale a creditorilor chirografari din sfera citării obligatorii, nu întrunește cerințele de claritate, precizie și previzibilitate; norma trebuie să indice cu rigoare cine sunt părțile ce trebuie citate întotdeauna la opoziție – cel puțin toți autorii opoziției și toți cei direct afectați de hotărâre – și să prevadă expres posibilitatea instanței de a adapta termenul când complexitatea o impune, pentru a conserva echilibrul dintre celeritate și dreptul la apărare.

Prin urmare, conchidem că sintagma criticată, prin arhitectura sa restrictivă de citare și prin rigiditatea termenului de două săptămâni fără garanții de rezonabilitate, contravine art. 20, art. 26 și art. 54 din Constituție, precum și art. 6 și 13 din Convenție, întrucât nu asigură un remediu efectiv, nu garantează egalitatea armelor și contradictorialitatea, nu întrunește exigențele de calitate a legii și nu respectă principiul proporționalității. Pentru restabilirea ordinii constituționale, soluția corectă este constatarea neconstituționalității acestei sintagme, cu consecința legiferării unui cadru care să impună citarea obligatorie a tuturor autorilor opoziției și a părților direct afectate, precum și instituirea unui termen orientativ, supus ajustării judiciare motivate în funcție de particularitățile cauzei, astfel încât celeritatea procedurii de insolvență să coexiste cu garanțiile efective ale unui proces echitabil.

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, avocatul Buhnaci Tudor din cadrul BAA „JUST DEBIT”, respectuos,

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. **A supune controlului constituționalității** textul / sintagma: „Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garantați care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a

reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției
din articolul 131 alin. (6) a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012;

- 3. **A declara neconstituțional** textul / sintagma: „Instanța va judeca opoziția în
sedință publică, cu citarea creditorilor garanți care au depus opoziția, a
administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului
debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției” din articolul 131
alin. (6) a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare
sunt exacte.

01.10.2025

mun. Chișinău

Cu considerațiune,

**Avocatul Buhnaci Tudor
(în calitate de reprezentant al
reprezentantului debitorului
GT “Rusu Mihai Ivan” -
Rusu Mihai Ivan)**

ÎNCHEIERE

07 octombrie 2025

mun. Orhei

Judecătoria Orhei (sediul Central)
în componență:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefier

Alina BALAN
Olga GOLOVATÎI

examinând, în ședință de judecată publică, cererea înaintată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 131 alin. 6 din Legea insolvenței,

c o n s t a t ă :

Debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” (codul fiscal- 35911881, cu sediul în satul Cușmirca raionul Șoldănești) a depus la instanța de insolvență a Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență în privința sa.

Prin hotărârea judecătoriei Orhei sediul Telenești din 13 aprilie 2021 s-a hotărât: Se admite cererea introductivă înaintată de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan”. Se constată insolvența și se intenționează procedura de insolvență în privința debitorului societatea cu răspundere limitată gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” (codul fiscal-35911881, cu sediul în satul Cușmirca raionul Șoldănești). Se ridică dreptul lui Rusu Mihail de administrare a debitorului gospodăriei țărănești „Rusu Mihail Ivan” și se propune debitorului în termen de 10 zile de la data adoptării hotărârii de intentare a procesului de insolvență, să desemneze reprezentant persoană fizică pentru a reprezenta interesele gospodăriei țărănești, a participa în cadrul procesului de insolvență din numele debitorului. Se desemnează în funcție de administrator al insolvenței debitorului gospodăriei țărănești „Rusu Mihail Ivan” Sergiu Bevziuc, deținătorul autorizației MJ nr.99 din 14.01.2015. Se împuternicește administratorul insolvenței Sergiu Bevziuc, în cel mult 5 zile lucrătoare să preia în posesiune și administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile care aparțin masei debitoare. Se obligă administratorul insolvenței Sergiu Bevziuc: -să notifice creditorii gospodăriei țărănești „Rusu Mihail Ivan” despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor pentru întocmirea tabelului definitiv, în termen de până la 17 mai 2021. -să atenționeze creditorii garantați ai debitorului cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin drept de preferință.- să verifice, să întocmească și să comunice tabelul definitiv al creanțelor, până la 28 mai 2021. Se stabilește ședința de validare a creanțelor la 17 iunie 2021, ora 11.00, în incinta Judecătoriei Orhei (sediul Telenești), sala 2, pe adresa : orașul Telenești, strada Ștefan cel Mare 6.

La 11 aprilie 2025, dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan”, a formulat opoziție la evaluarea și modul de vânzarea bunurilor imobile din masa debitoare.

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată, dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” a formulat cerere de sesizare a Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 131 alin. 6 din Legea insolvenței și anume sintagma „Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu

citarea creditorilor garanțați care au depus opoziția, a administratorului insolvențabilității/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției,,. Totodată a solicitat suspendarea examinării opoziției la evaluarea și modul de vânzarea bunurilor imobile din masa debitoare conform Raportului de evaluare nr. 16225 din 30 august 2024 întocmit de SRL,,Expert Grup Consulting,, până la soluționarea Curții Constituționale a excepției de neconstituționalitate.

În ședința de judecată, dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” a susținut cerere în sensul formulat.

În ședința de judecată, lichidatorul Gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan”, dl Bevziuc Sergiu a solicitat admiterea cererii în sensul formulat.

În ședința de judecată, reprezentatul creditorului Rusu Ion dl avocat Verejeanu Igor a solicitat admiterea cererii în sensul formulat.

Audiind participanții la proces asupra cererii formulate, studiind cererea depusă de reclamant, analizând argumentele invocate de părți prin prisma circumstanțelor cauzei, raportate la prevederile Legii, instanța de judecată consideră că cererea înaintată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 131 alin. 6 din Legea insolvențabilității și anume sintagma „Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garanțați care au depus opoziția, a administratorului insolvențabilității/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției, este întemeiată și pasibilă de a fi admisă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 1 alin. (4) al Legii insolvențabilității nr. 149 din 29 iulie 2012, procesul de insolvențabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu dispozițiile art. 12¹ alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Potrivit hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea a reiterat că, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este

ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea a statuat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Instanța de judecată reține că, obiectul prezentului litigiu în constituie opoziția la evaluarea și modul de vânzarea bunurilor imobile din masa debitoare conform Raportului de evaluare nr. 16225 din 30 august 2024 întocmit de SRL „Expert Grup Consulting”.

Din textul demersului formulat privind opoziția la evaluarea și modul de vânzarea bunurilor imobile din masa debitoare conform Raportului de evaluare nr. 16225 din 30 august 2024 se reține temeiul de drept pe care își fundamentează deponentul demersul și anume prevederile art.131 alin.(6) din Legea insolvenței.

Pe parcursul judecării opoziției la evaluarea și modul de vânzarea bunurilor imobile din masa debitoare conform Raportului de evaluare nr. 16225 din 30 august 2024 întocmit de SRL „Expert Grup Consulting, dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 131 alin. 6 din Legea insolvenței și anume sintagma „Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garantați care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției,..

Se atestă că, pentru a sesiza Curtea Constituțională cu o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată are obligația de a verifica întrunirea condițiilor stabilite la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, și anume: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(1) Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Astfel, potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

La caz, instanța de judecată reține că, prin sesizarea reclamantului, s-a solicitat verificarea constituționalității prevederilor art. 131 alin. 6 din Legea insolvenței, texte de lege care intră sub incidența prevederilor art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, prima condiție de sesizare Curții Constituționale, este întrunită.

(2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

Instanța constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” în cadrul procesului pendinte, și astfel, se deduce că excepția a fost ridicată de un subiect investit prin lege cu acest drept.

(3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Cu referire la această condiție, instanța de judecată enunță că, opoziția formulată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan”, a fost întemeiată în drept pe prevederile art. 131 alin. 6 din Legea insolvenței, și prin urmare, este întrunită și ce-a de a treia condiție pentru sesizarea Curții Constituționale.

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Analizând jurisprudența instanței de contencios constituțional accesibilă pe site-ul Curții Constituționale, instanța de judecată a constatat că, anterior, Curtea nu a verificat constituționalitate dispozițiilor art. 131 alin. 6 din *Legea insolvenței și anume sintagma „Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garantați care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției.*

În aceste condiții, și stabilind că în speță sunt întrunite cumulativ cele 4 condiții de la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, pentru sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată conchide asupra soluției de admitere a cererii înaintate de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 131 alin. 6 din *Legea insolvenței.*

Cu referire la cerința privind *suspendarea* examinării opoziției la evaluarea și modul de vânzarea bunurilor imobile din masa debitoare conform Raportului de evaluare nr. 16225 din 30 august 2024 întocmit de SRL „Expert Grup Consulting până la soluționarea Curții Constituționale a excepției de neconstituționalitate, instanța de insolvență precizează că dispozițiile art.12¹CPC, stabilesc în mod expres că ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iulie 2012, art. 12¹, 269 – 270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

d i s p u n e :

Cererea înaintată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 131 alin. 6 din *Legea insolvenței și anume sintagma „Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garantați care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției. se admite.*

Se remite Curții Constituționale sesizarea întocmită de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan”cu privire la ridicarea excepției de neconstituționale, întru verificarea constituționalității dispozițiilor art. 131 alin. 6 din *Legea insolvenței și anume sintagma „Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garantați care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției.*

Cerința înaintată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihail Ivan” *cu privire la suspendarea* examinării opoziției la evaluarea și modul de vânzarea bunurilor imobile din masa debitoare conform Raportului de evaluare nr. 16225 din 30 august 2024 întocmit de SRL „Expert Grup Consulting- *se respinge ca neîntemeiată.*

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Alina BALAN